

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	7Υ4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Μάθημα Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX03184/index.php		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι η εκπαίδευση των φοιτητών – μελλοντικών δασκάλων στους στόχους, τις αρχές και τα χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ) / Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (ΕΠΑ), καθώς και τις στρατηγικές που μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της εμπλοκής τους με αυτήν, έτσι ώστε να αυξηθούν οι γνώσεις τους και να ενδυναμωθούν οι φιλοπεριβαλλοντικές στάσεις τους, προκειμένου να είναι σε θέση να εμπλακούν ενεργά και με επιτυχία στην εκπόνηση Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη σχολική τους μονάδα αλλά και με τα καθημερινά περιβαλλοντικά ζητήματα του τόπου τους.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να αντιληφθούν, μέσα από μια αλληλουχία γεγονότων το λόγο για τον οποίο «αβίαστα» προέκυψε η ανάγκη για την εισαγωγή ενός νέου εκπαιδευτικού πεδίου στο χώρο της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, αυτού της ΠΕ/ΕΠΑ (ΜΑ 11),
- Να γνωρίσουν την εξέλιξη της ΠΕ διεθνώς και στη χώρα μας (ΜΑ 11),
- Να κατανοήσουν το ζήτημα της Αειφόρου Ανάπτυξης και της εισαγωγής της ΕΠΑ ως μετεξέλιξη της ΠΕ μέσα στο πεδίο της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης (ΜΑ 11),
- Να γνωρίσουν τις βασικές διδακτικές στρατηγικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ένα επιτυχημένο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (ΜΑ 3 και 14),
- Να μπορούν να διερευνούν τις γνώσεις, αντιλήψεις, στάσεις και συμπεριφορές των μαθητών τους σε γενικότερα και ειδικότερα θέματα του περιβάλλοντος (ΜΑ 13).
- Να είναι σε θέση να εμπνεύσουν τους μαθητές τους σε ζητήματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος (ΜΑ 5).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με την χρήση και των απαραίτητων, σχετικών τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη & Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολύ-πολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. **Εισαγωγικό – Ενημερωτικό μάθημα**
2. **Σχέση Ανθρώπου – Φυσικού Περιβάλλοντος I**
3. **Σχέση Ανθρώπου – Φυσικού Περιβάλλοντος II**
4. Οικολογική κρίση, Οικολογικά και εκπαιδευτικά κινήματα **και ο ρόλος της Επιστήμης της Οικολογίας**
5. Πρόδρομοι της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα

6. Γένεση και Εξέλιξη της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
7. Φιλοσοφία – Προβληματική – Στόχοι και Χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης I
8. Φιλοσοφία – Προβληματική – Στόχοι και Χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης II
9. Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία, Ατζέντα 2030 (οι 17 στόχοι της Αειφόρου Ανάπτυξης)
10. Διδακτικές στρατηγικές στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση / Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία I
11. Διδακτικές στρατηγικές στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση / Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία II
12. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση / Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία και νέα Αναλυτικά Προγράμματα, Αξιολόγηση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Περιβαλλοντική Ηθική
13. Η ένταξη της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία στον καινοτόμο θεσμό των Εργαστηρίων Δεξιότητων στην Δημοτική Εκπαίδευση

Παρατήρηση: Το μάθημα, πέρα από τις θεωρητικές διαλέξεις, περιλαμβάνει και φροντιστηριακά μαθήματα στα οποία όλοι ανεξαιρέτως οι φοιτητές καλούνται κατ' ομάδες των 2-3 ατόμων να παρουσιάσουν ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ μια εργασία.

Η απασχόληση του κάθε φοιτητή (ενταγμένου σε ομάδα) αφορά σε δύο (2) μόνο φροντιστηριακές συναντήσεις, με την πρώτη να εστιάζει στην αναλυτική περιγραφή της δομής της εργασίας που έχει τη μορφή της παρουσίασης και τη δεύτερη στην παρουσίαση της εργασίας σε ημερομηνία που ορίζεται από τον διδάσκοντα και ανακοινώνεται στα μέσα Οκτωβρίου κάθε έτους. Οι φοιτητές που δεν παρουσιάζουν εργασία, ΔΕΝ έχουν τη δυνατότητα εξέτασης του μαθήματος.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δια ζώσης – Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία 		
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση του powerpoint κατά τη διδασκαλία • Χρήση video κατά τη διδασκαλία • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω e-mail 		
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p>	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">Δραστηριότητα</td> <td style="text-align: center;">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</td> </tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου		

Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS

Διαλέξεις	39
Φροντιστήριο	6
Εκπόνηση project (ομαδικού ή/ και ατομικού)	15
Αυτοτελής μελέτη	65
Σύνολο Μαθήματος	125

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Γλώσσα: Ελληνική

Αξιολόγηση: Διαμορφωτική & Τελική

Ενδιάμεση εξέταση (παρουσίαση εργασίας) (25%)

Περιλαμβάνει: Δημόσια παρουσίαση ομαδικής ή/ ατομικής εργασίας, μέσα από την οποία καλούνται οι φοιτητές να πραγματοποιήσουν εικονική διδασκαλία, σε προκαθορισμένη τάξη του Δημοτικού και σε ορισμένο χρονικό διάστημα, κάποιου περιβαλλοντικού θέματος ή/και προβλήματος της αρεσκείας τους.

Κριτήρια αξιολόγησης: Βαθμός προετοιμασίας, βαθμός κατανόησης του υπό εξέταση περιβαλλοντικού ζητήματος ή/ και προβλήματος, σαφήνεια και συνοχή στην επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται, βαθμός επίτευξης του διδακτικού μετασχηματισμού και αναπλαισίωσης του υπό εξέταση αντικειμένου ανάλογα με την τάξη διδασκαλίας.

-

-

Γραπτή τελική εξέταση (75%)

Περιλαμβάνει:

- Ερωτήσεις ανάπτυξης,
- Επίλυση / Ανάπτυξη σεναρίων Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Κριτήρια αξιολόγησης: Σαφήνεια και συνοχή στην επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση στα υπό διαπραγμάτευση θέματα, κριτική σκέψη.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτική)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

1. **Γεωργόπουλος, Α. & Τσαλίκη, Ε. (2006).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αρχές – Φιλοσοφία – Μεθοδολογία – Παιχνίδια & Ασκήσεις.* Αθήνα: Gutenberg.
2. **Καλαϊτζίδης, Δ. & Ουζούνης, Κ. (2000).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Θεωρία & Πράξη.* Ξάνθη: Σπανίδης.

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία

- **Αθανασάκης, Α. (2004).** *Η Περιβαλλοντική Αγωγή σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.* Αθήνα: Gutenberg.
- **Αθανασάκης, Α. & Κουσουρής, Θ. (1999).** «Περιβάλλον και Οικολογία στην Εκπαίδευση. Η θεματική και μεθοδολογική ένταξη των σχέσεων Περιβάλλοντος – Σχολείου – Αγωγής στο εκπαιδευτικό μας σύστημα. Αθήνα: Δαρδανός, Αθήνα.
- **Γεωργόπουλος, Α. (2005) (επιμέλεια).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ο νέος πολιτισμός που αναδύεται.* Αθήνα: Gutenberg.
- **Δημητρίου, Α. (2009).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Περιβάλλον, Αειφορία.* Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- **Ζυγούρη, Έ. (2005).** *Αξιολόγηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Θεωρία και Πράξη.* Αθήνα: Τυπωθήτω.
- **Λιαράκου, Γ. & Φλογαίτη, Ε. (2007).** *Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Προβληματισμοί – Τάσεις – Προτάσεις.* Αθήνα: Νήσος.
- **Παπαβασιλείου, Β. (2011).** *Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στις Επιστήμες της Αγωγής.* Αθήνα: Πεδίο.
- **Ράπτης, Ν. (2000).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Αγωγή. Το θεωρητικό πλαίσιο των επιλογών.* Αθήνα: Τυπωθήτω.
- **Χριστιάς, Ι. (1998).** *Από την Πατριδογνωσία στη Μελέτη του Περιβάλλοντος. Η παιδαγωγική και τα προβλήματα του Δημοτικού Σχολείου.* Αθήνα: Τυπωθήτω.

Συναφή επιστημονικά Περιοδικά (ξενόγλωσσα και ελληνόγλωσσα)

- *The Journal of Environmental Education*
- *Environmental Education Research*
- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία
- Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
- Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση